

ZAČIATOK

Andras Istvan Banhegyi

Umenie aj jeho tvorca sú hľadači. |

Umenie je jedinečnou súčasťou kultúry. Má toľko rokov ako ľudstvo samotné. V živote každého z nás má mnoho úloh, funkcií a tvorí zážitky. Umenie však počas celej svojej existencie hľadalo. A robí to i dnes. Je hľadačom ľudského života, jeho filozofie, šťastia, smútku, ciest k úspechu...

Výtvarný prejav je špeciálnou zložkou a zároveň súčasťou slova umenie. Prešiel dlhým vývojom a jeho cesty sa klúkatia ako každá doba. I teraz. Hľadáme v ňom návod na život. To však nejde. Výtvarný prejav je umeleckým výrazom tvorca. Je mimoriadnym počínom kreativity a nadania, kde vnem, poznatky, videnie a cítenie umelca vznikajú inak ako sme bežne naučení. A výsledkom je dielo, ktorého úlohou je zaujať, upozorniť, zamyslieť sa, stvoríť radosť, prekonať problém.

Kto je však ten tvorca? V dávnej minulosti nad tým nik nepremýšľal. Ten maľoval, iný hral na píšťalu, tancoval. Každý ľudský prejav, ktorý presahoval najzákladnejšie potreby bol a pre nás je doposiaľ umeleckým.

Neskôr začali donátori objednávať remeselnú kvalitu. Vznikla cesta k dokonalosti, ktorá cez antické umenie vyvrcholila v renesančnej maniere. Odborníci a vnímaví ľudia však dokázali vyvidieť mimoriadnych tvorcov, ktorí

tvorili s pridanou hodnotou vnútorného bohatstva, energie a sily prenesenej do každého umeleckého diela. Ľudia sa akoby nedopatrením občas vedome hlásili k prostote (gotické maľby a sochy), väčšina však túto úprimnosť a čistotu, sklbené s remeselnou nedokonalosťou neprijala.

Dnes je umením všetko, čo človek vytvára a čo presahuje jeho najzákladnejšie potreby. Ako v praveku. Dnes je však spoločnosť iná a umenie tiež. Dnes sa však najviac cení umelecký dojem. Aj nedokonalý. Rešpektujeme rôznosť ľudí a rôznosť názorov na umenie. Hľadáme chvály, ktoré nás očaria alebo šokujú. Hráme sa s umením ako veľkí majstri. Názor každého z nás je správny i nesprávny. V honbe za originalitou nám uniká hodnota umeleckého zážitku. Namiesto neho stačí povrchnosť. Len nech je to rýchlo. Lebo veď dnes netreba cítiť. Dnes bežíme. A povrchnosť je súčasťou behu o prežitie. Doby i seba.

Na svete vždy boli i budú osobnosti, ktoré vedia vnímať, tvoriť, obdivovať. Ľudia, ktorí k precíteniu a poznaniu potrebujú iné faktory, ako sú materiálne. A je jedno, či má tvorca rokmi získané skúsenosti, alebo iba začína.

Začiatok vždy bol i zostane fenoménom cesty, ktorá nikdy nekončí, ale naplňa. Zmysel bytia.

Začiatok, snáď najmladšieho umelecky vyspelého tvorca v strednej Európe je veľkým objavom. Dieťa, ktoré na vernisáži nazveme tvorcem. Lebo ním je. Svet vníma svojsky, s prirodzenými dotykmi detstva. Jeho kreslené figúrky uchvátia krásou a istotou. Zaujímavým kompozičným videním. Rozkmitanou linkou. Tá už nie je detskou animáciou ale reflexiou dnešnej doby.

Roztrášená, neistá. Bežný človek ju nevidí. Lebo za niečím stále beží.

Autorove obrazy sú súhrou zobrazenia jeho vnímania existencie. Je v nich krása kvetov, monolitická abstrakcia, farebný fauvizmus, impresie i príroda. Vyjadruje ich však mlado profesionálne. Alebo profesionálne s čistotou naivity. V tom je sila jeho výrazu. Jeho umenie je čisté a zároveň hlboké.

Obohacujúce poznaním, ktoré sa slovami nedá vyjadriť.

Maľuje s ľahkosťou. Akoby odkrýval neznámy svet. Možnosti i objavy. V jeho obrazoch vidím udivujúcu úprimnosť i prognózu. Oni vypovedajú o nás tak, ako to sami nepozorujeme. Preto je toto umenie objavom.

O svojom synovi porozpráva jeho otec:

„Narodil sa na dušičky v novembri roku 2009.

Podľa ezoterickej teórie patrí medzi hviezdne deti. O tom, že je mimoriadne nadaný, sme sa presvedčili veľmi rýchlo. A nielen cez bystré tmavohnedé oči, ale i jemnosťou pohybov.

Skoro sme zistili, že ma úžasnú fotografickú pamäť. Ešte nerozprával, ale už poznal predmety, na ktoré sme sa ho pýtali. S tužkou sa hned skamarátil a to priateľstvo trvá dodnes. Namiesto hračkárstiev vyhľadával papiernictva, kde sme mu kupovali výkresy, fixky, ceruzky a neskôr farby.

Ľavou rukou siahal po ceruzke, keď ho na kolenách držala mamka pri kŕmení. A to mu aj zostalo. Mama ho učila prvé písmená, najprv tlačené, potom písané. Vo dvoch rokoch už plynule čítal a písal.

V 3 rokoch odborníci zistili, že jeho vyspelosť dosiahla úroveň 6 ročného dieťaťa. IQ nad 140.

Po psychologických vyšetreniach a vstupných testoch ako 4 ročný nastúpil do 2. triedy základnej školy. Učil sa ľahučko a stal sa najlepším žiakom školy. Má 7 rokov a v septembri nastupuje do 5. triedy. A vie upiecť tortu.

Keď som mu raz povedal, že som si prial celý život byť takým úspešným, talentovaným a pekným chlapcom ako je on, odpovedal, že on si prial celý život takého otca akého má.

Je schopný si sadnúť a kresliť hodiny.

Náš Ocsike.“

PhDr. Ľuboslav Moza

August 2017

| Art and its maker are seekers. |

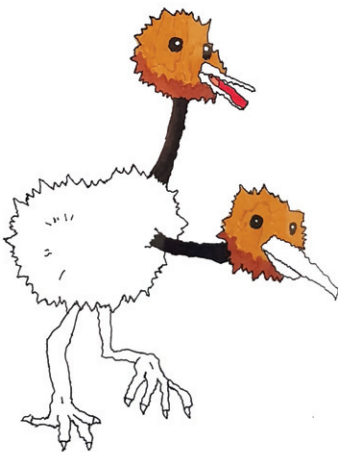
Art is a unique part of culture. It is as old as humankind itself. In each one of our lives, it has a variety of roles and functions, and it creates experiences. Throughout its existence, art, however, continued seeking. And it continues to do so today. It seeks human life, its philosophy, happiness, sadness, paths to success...

Creative art is a special area, and also a part of, art. It went through a lot of developments in a zigzag fashion, just like each era. Even now. We look to it for instructions on how to live life. That, however, cannot be done. Creative art is the artistic expression of its creator. It is an exceptional conduct of creativity and talent, where perception, experiences, vision and the feelings of an artist are created in a manner different to what we are used to. The result is a work of art which aims to captivate, draw attention, take a think, create happiness, overcome a problem.

But who is the creator? In far-off history, noone gave it a thought. One would paint, one would play the blowpipe and another would dance. Each human expression which exceeds our most basic needs has been, and still is, perceived as artistic.

In later times, benefactors began ordering technical quality. The journey for perfection was created which, through Greek art, culminated in the renaissance era. Professionals and percipient individuals could, though, see exceptional creators who were creating with the added value of internal richness, energy, and power which they transferred into each work of art. At times, almost by accident, it seemed people enjoyed simplicity (Gothic paintings and sculptures). Most individuals, however, did not accept such honesty and cleanness, intertwined with technical imperfections.

Today, art is everything which a person creates and which exceeds people's most basic needs. Just like in the prehistoric ages. Today's society though is different, as well as art. The most valued part of art today seems to be its effect. Even the imperfect one. We respect the diversity of people and the diversity of opinions of art. We look for praise which can enchant us or shock us. We play with are as big masters. Each of our opinions is right and wrong. In our chase for originality, we are loosing the value of the experience

art can give us. Instead of this, we settle for shallowness. As long as it's quick. Because today, we don't need to feel. Today, we need to rush. And shallowness is a part of our constant rush to survive.

There have always been, and always will be, personas in this world who know how to perceive, create, and admire. People, who need more than just material factors to feel and gain knowledge. And it does not matter whether the creator has years of experience, or is only beginning.

The beginning has always been the phenomenon of a journey, which never ends, but can fulfill. The purpose of being.

The beginning of perhaps the youngest mature artist in Central Europe is a great discovery. A child who we will refer to as a creator during the vernissage. Because that is who he is. He perceives the world uniquely, with natural touches of childhood. His drawn figures captivate with their beauty and certainty. With their interesting composition vision. Shaken lines. These are not childish animations, these are reflections of today's world. Shaken, uncertain. A regular person won't see them. Because they always keep rushing.

The author's paintings are an interplay of his perception of existence. They include the beauty of flowers, monolotic abstraction, colorful fauvunism, impession, and nature. He conveys them youthfully professionally. Or professionally with the purity of naivity. That is what is powerful about his expression. His art is pure and at the same time depp. It is enriched by knowledge which cannot be described using words.

He paints with ease. As if he was uncovering an unknown world.

Opportunities and discoveries. I see honesty and prognosis in his paintings. They speak of us, as we ourself can't see it. That is why this art is a discovery.

His father speaks of his son:

„He was born on All Saints Day in November of 2009

Based on esoteric theory, he belongs amongst star children. That he is incredibly talented became known to us very quickly. And not only through his smart dark-brown eyes, but also through the softness of his movements. We found out quickly that he has an amazing photographic memory. Before being able to speak, he recognised objects which we asked him about. He befriended a pencil immediately, and this friendship last until this day. Instead of toy stors, he was seeking stationery stores, where we'd buy him drawing paper, felt pens, pencils, and later paint.

When his mom was holding him during feeding, he would, with his left hand, reach for a pencil. And that stayed with him. His mom taught him his first letters, first as block writing, later in court hand. He read and wrote fluently at the age of two.

At the age of three, professionals found that his maturity reached that of a six year old child. IQ over 140.

After psychological evaluations and entry exams, he started attending the second grade of primary school at the age of 4. He learned with ease and became the best students in the school.

He is seven and he will start attending the fifth grade in September. He knows how to bake a cake.

When I once told that that all I ever wished for was to by as successful, talented, and handsome boy as he is, he said back to me that all he ever wished for was to have a father just like the one he has.

He is capable of sitting down and draw for hours.

Our Ocsike.”

PhDr. Ľuboslav Moza
August 2017

Romantika v parku

Zátíšie na brehu jazera (Karcsa)

Jesenný strom

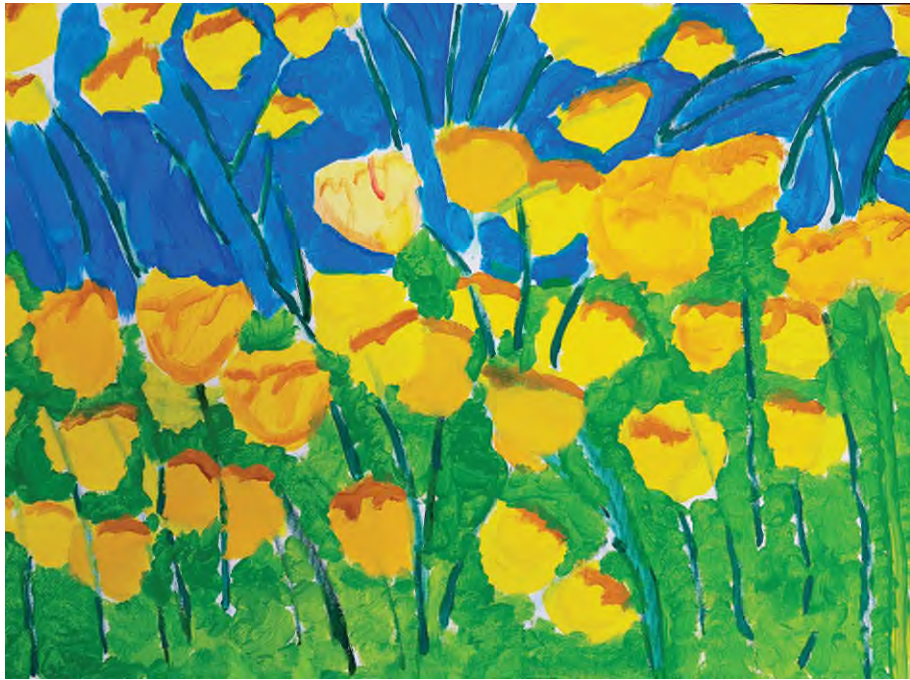
Steven Universe

Liška a vrana (linorit)

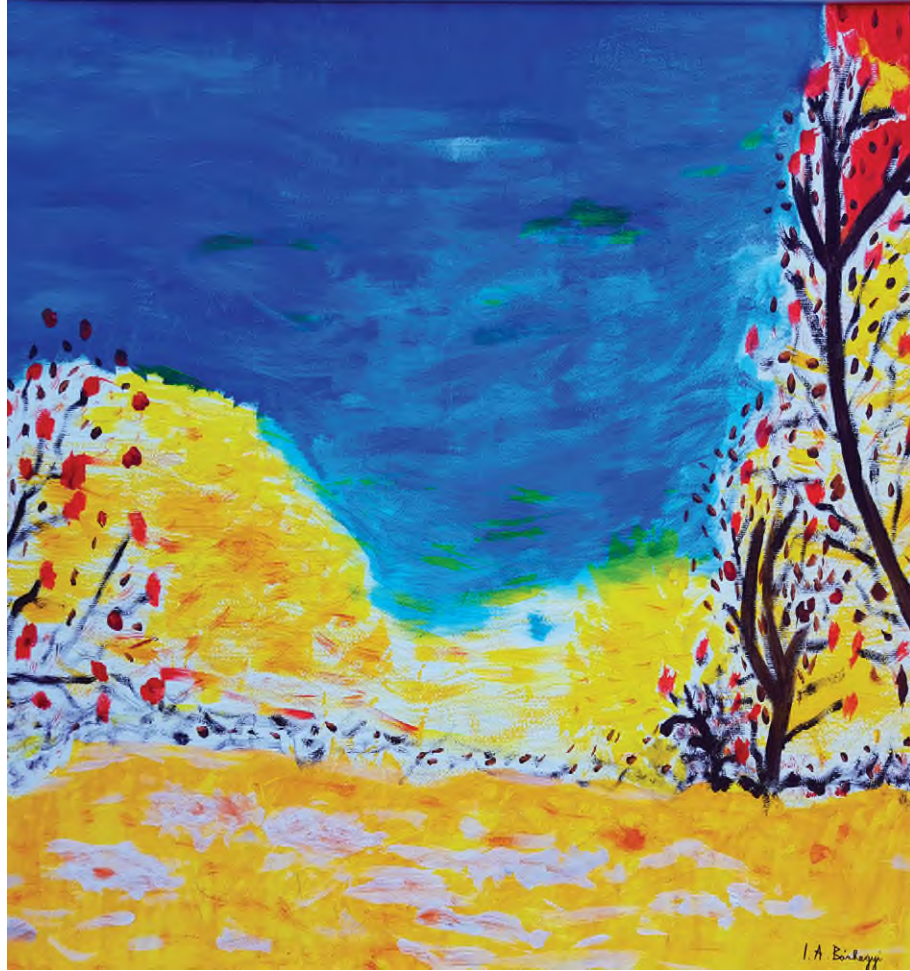
Červené tulipány

Tulipánové pole

Pokémoni 251 kusov

Večerná prechádzka

Farebnosť vtákov

Osamelá žirafa

Na brehu Tise

Vínne pivnice

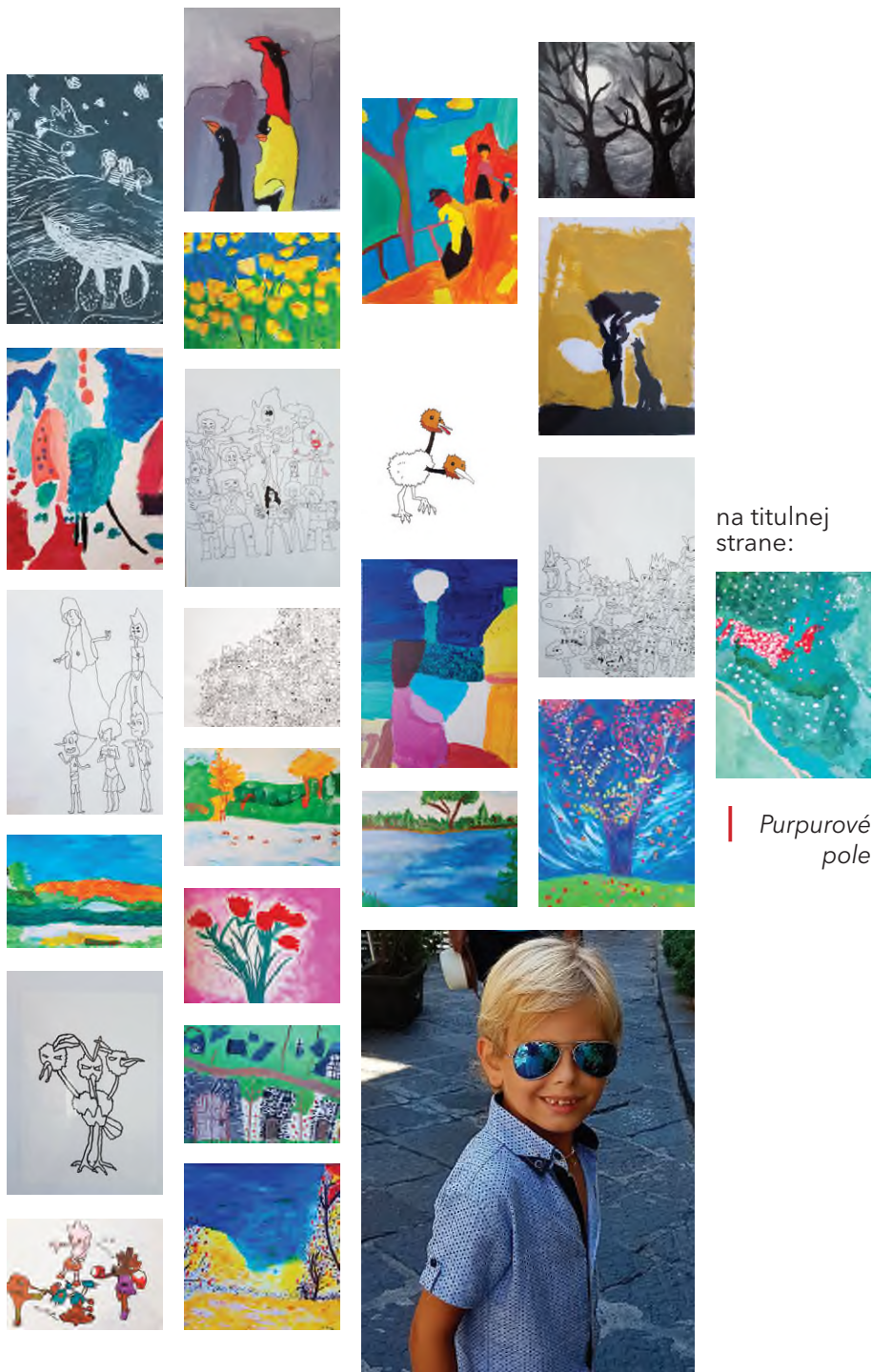
Farby prírody

Steven Universe, Blue Diamond, Rose Quartz

Mesiac v zime

na titulnej strane:

Purpurové pole

Katalóg/Catalogue:

Andras Istvan Banhegyi

ZAČIATOK

Napísal a zostavil/Written:

PhDr. Ľuboslav Moza

Preklad/Translation:

PhDr. Katarína Mozová, PhD.

Grafická úprava/Graphic:

Barbora Gerthoferová

Tlač/Print:

Kníhtlač Gerthofer

Vydal:

Artem, o.z.

Praha - Bratislava - Košice

2017 / 2018

www.artem.sk